

Herning
Kommune

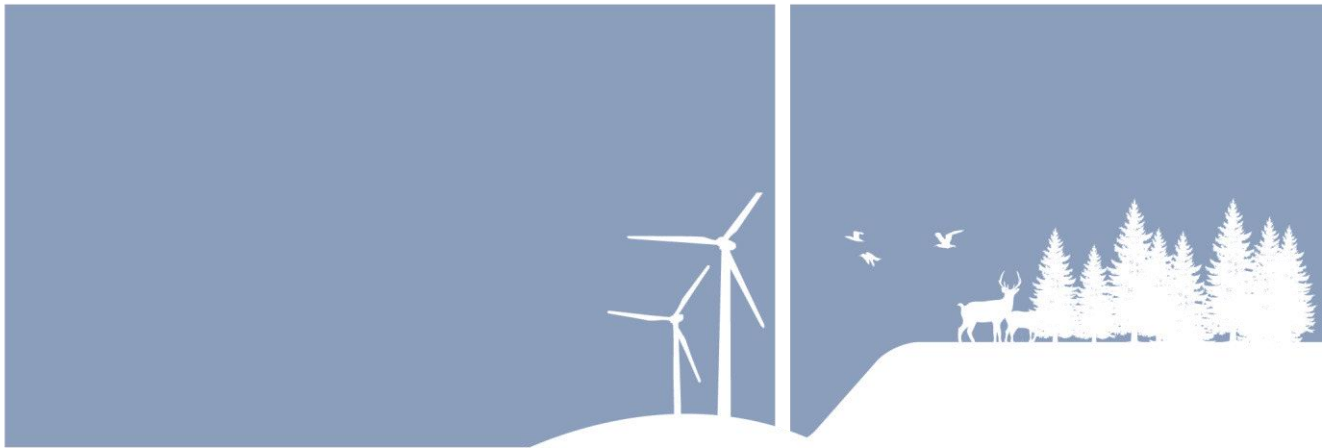
Miljø og Klima • Rådhuset • Torvet • 7400 Herning • Tlf. 96 28 28 28 • teknik@herning.dk • www.herning.dk

HERNING KOMMUNE

§12 Miljøgodkendelse af økologisk svinebrug

Carsten Bøndergaard
Velhustedvej 43
6933 Kibæk

Afgørelsesdato: 26-06-2017
Sags nr.: 09.17.00-P19-17-17

Registreringsblad

Dato for godkendelse:	26-06-2017
Ansøgningsskema nr.	95602 dateret 8. Februar 2017, version 1
CVR-nr.	26366259
CHR nr.	53678
Ejendomsnummer	6570910070
Adresse	Velhustedvej 43 6933 Kibæk
Matr. nr. (ejerlav)	25cb, 25ca, 39x, 39r, 42p Kibæk By, Assing
Ansøgers navn og adresse	Carsten Bøndergaard Velhustedvej 43 6933 Kibæk E-mail cb35@live.dk
Konsulent	SvineRådgivningen Birk Centerpark 24 7400 Herning Heidi Birch Wentzlau E-mail hbw@sraad.dk
Tilsynsmyndighed	Herning Kommune
Miljøsagsbehandler	Pernille Kjeldsen
Kvalitetssikring	Sarah Bourgeois

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen 651-600/2000

Luffotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Indholdsfortegnelse

REGISTRERINGSBLAD	2
INDLEDNING	4
VILKÅR FOR HUSDYRPRODUKTION PÅ VELHUSTEDVEJ 43, KIBÆK	5
DRIFT OG INDRETNING	5
ÅRSPRODUKTION	5
VASKEPLADS OG AFLEDNING AF VASKEVAND	6
GØDNINGSPBEVARING	6
GYLLEHÅNTERING	7
UHELD OG DRIFTSFORSTYRRELSER	7
SKADEDYR	8
LUGT	8
STØJ	8
UDARBEJDELSE AF HANDLEPLANER VED UFORUDSETE GENER, SAMT MILJØLEDELSESSYSTEM	8
EGENKONTROLVILKÅR	9
BESKRIVELSE AF GRUNDLAGET FOR DENNE SAG OG DE GÆLDENDE LOVE	10
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE	11
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	12
HERNING KOMMUNES SAMLEDE VURDERING	14
UNDERSØGTE ALTERNATIVER	14
KOMMENTARER VED HØRING TIL UDVIDELSEN	14
VURDERINGSGRUNDLAG	14
REDEGØRELSE OM IKKE-SAMDRIFT	15
BIAKTIVITETER	15
EJENDOMMENS BELIGGENHED IFT. OMGIVELSERNE	16
NABOFORHOLD	17
PÅVIRKNING AF JORD	22
PÅVIRKNING AF OVERFLADEVAND	24
PÅVIRKNING AF NATUR	25
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER, RØDLISTEARTER, ANSVARSARTER MV.	30
PÅVIRKNING AF KULTURMILJØ	30
GENNEMGANG AF BAT FOR VELHUSTEDVEJ 43, 6933 KIBÆK	32
BAT – MANAGEMENT	33
BAT – MILJØLEDELSE	35
BAT – FODER	36
BAT – STALDINDRETNING	37
BAT – FORBRUG AF VAND OG ENERGI	37
BAT – OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	39
FRAVALGTE BAT-VIRKEMIDLER	40
HUSDYRBRUGET VED OPHØR	41
SAMLET VURDERING AF BAT	41
OVERSIGT OVER BILAG	42

Indledning

Carsten Bøndergaard har søgt Herning Kommune om en § 12 godkendelse jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug af husdyrbruget, Velhustedvej 43, 6933 Kibæk, vedrørende CHR nr. 53678 og CVR nr. 26366259

Ejendommen fik den 19. september 2011 en § 12 godkendelse. Af godkendelsen fremgik det at der skulle bygges en ny stald og en ny gylletank, samt at dyreholdet skulle udvides Stalden og gylletanken er i imidlertid aldrig blevet bygget, men der er sat dyr ind i forskellige eksisterende bygninger, som der nu søges godkendelse til. Godkendelsen fra 2011 er dermed bortfaldet og gældende tilladelse i nudriften er derfor screening fra den 5. december 2006. Dengang gik adressen, ejendommen under Velhustedvej 35.

Der søges om udvidelse af den økologiske bedrift fra 142,86 DE Svin til 270,33 DE (dyreenheder) i slagtesvin.

Nudrift årsproduktion:

6.000 stk. slagtesvin (30-102 kg)

Ansøgt drift:

9.200 stk. slagtesvin (31-115 kg)

Velhustedvej 43 er beliggende i det åbne land cirka 1,7 km nord for Kibæk, som er den nærmeste byzone i området. Nærmeste samlede bebyggelse er Fjelsevang ca. 3,2 km vest for ejendommen.

Udbringningsarealerne indgår ikke i denne godkendelse.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af Herning Kommune.

Meddelelse om miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Velhustedvej 43, 6933 Kibæk, med de stillede vilkår. Det er Herning Kommunes vurdering, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, plansiloanlæg, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af Herning Kommune. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Der gøres endvidere opmærksom på, at en § 12 miljøgodkendelse efter reglerne i Husdyrloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos Herning Kommune.

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2025.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Herved bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Det er desuden et krav at de opstillede vilkår bliver overholdt.

Vilkår for husdyrproduktion på Velhustedvej 43, Kibæk

I vilkårsdelen fremgår de betingelser, hvorunder husdyrbruget skal drives. Grundlaget for miljøgodkendelsen fremgår af ansøgningen og svinebruget skal drives i overensstemmelse hermed. Der gøres opmærksom på at eventuelle lovkrav fra andre love skal overholdes, selvom disse ikke er medtaget her.

Drift og indretning

1. Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt når dyreholdet overskrider nudriften 6.000 slagtesvin (31-115 kg). Den del af miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden to år efter at miljøgodkendelsen er meddelt bortfalder.
2. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med de stillede vilkår.
3. Ved ophør med husdyrproduktion, skal der udføres begrænsende foranstaltninger mod forurening:
  - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
  - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativene
4. Bedriften skal drives økologisk

Som følge af vilkår 1 bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse.

Den ansvarlige for overholdelse af vilkårene er ejeren af ejendommen, Velhustedvej 43, Kibæk.

Årsproduktion

5. Tilladt årsproduktion:
9.200 slagtesvin (31 – 115 kg)

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Staldafsnit nr.	Staldsystem	Antal	Vægt	DE	Antal stipladser
Nyeste slagtesvinestald	Delvis spaltegulv, 25-49 % fastgulv	6000	31-115	176,30	1620
Slagtesvinestald (gl. halmlade)	Dybstrøelse, opdelt lejeareal	1600	31-115	47,01	400
Gammel slagtesvinestald	Dybstrøelse, opdelt lejeareal	1600	31-115	47,01	400
Ialt		9200		270,33	

Nedgang i slagtevægten må ikke konverteres til flere dyr. Ved små ændringer i produktionen skal der indsendes dokumentation for, at der ikke sker en stigning i lugt, ammoniak kg P/DE ab lager og DE.

Antallet af dyr angiver den tilladte produktionsstørrelse. De angivne dyreenheder er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse¹.

Vaskeplads og afledning af vaskevand

6. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en støbt plads med fast bund, hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlings- eller gyllebeholder.

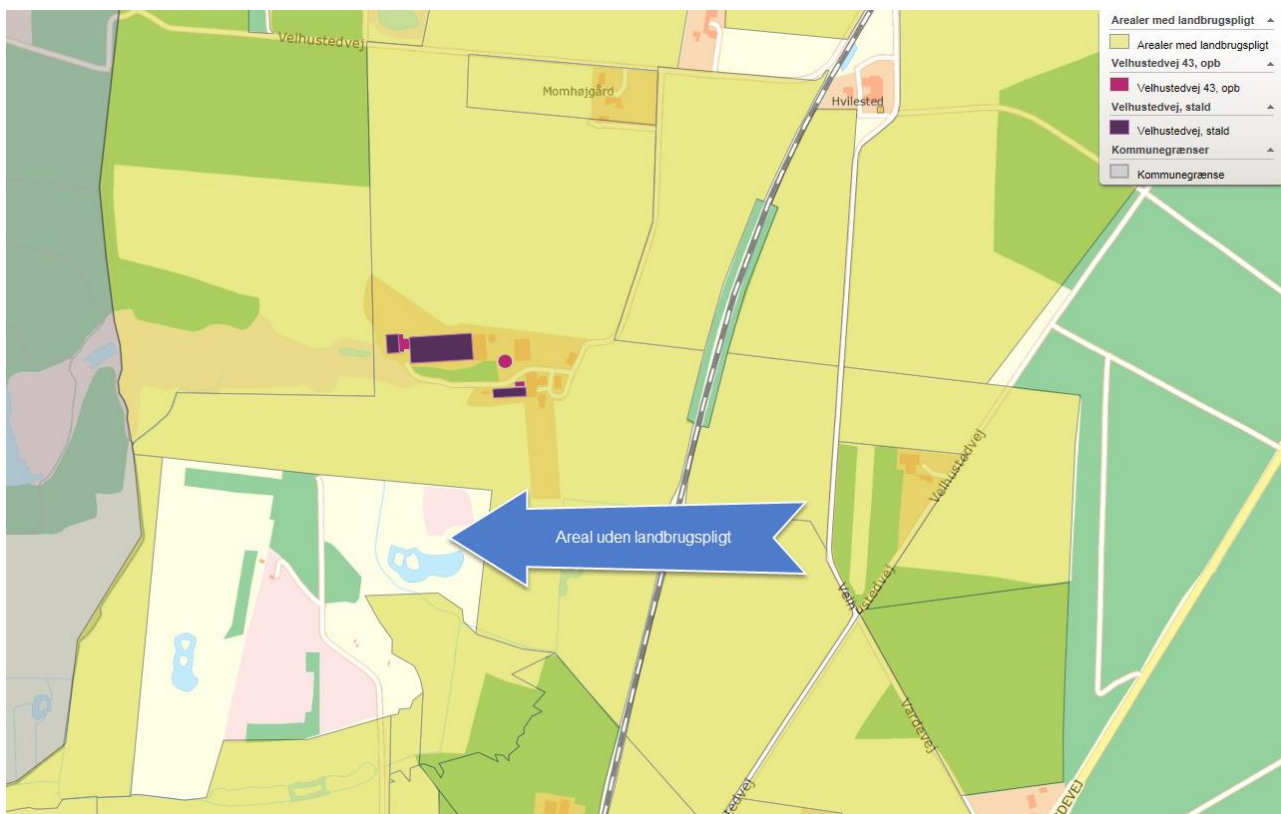
Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder eller på godkendt udbringningsareal. Brug af vaskeplads skal ske som beskrevet i Herning Kommunes samlede vurdering. Udbringning skal ske jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.

Gødningsopbevaring

7. Markstakke må ikke placeres inden for 100 meter fra ikke-landbrugspligtige naboer/landbrugspligtige naboer. Se kort nedenfor
8. Der må maksimalt opbevares 83% af gyllen på ejendommen, svarende til 224,37 DE. Ejer skal kunne dokumentere, at der i løbende fraføres 17 % til opbevaring på anden ejendom.

¹ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Nr. 1324 af 15/11/2016 med efterfølgende ændringer

Jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 13. Stk. 2. må markstakke/kompost højest oplagres samme sted i marken i 12 måneder, og markstakkene må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Afstandskravene er overholdt jf. § 8 i husdyrloven.

Gyllehåndtering

9. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
10. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller med gyllevogne, som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af husdyrgødning undgås.

Det skal sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Overpumpningen af gylle skal foregå under opsyn.

Uheld og driftsforstyrrelser

11. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og synlig for de ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Den skal findes i et sprog, der forstås af de ansatte. Beredskabsplanens indhold skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Det er Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er BAT og derudover vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld.

Tankning af diesel- og fyringsolie

12. Tankning af diesel- og fyringsolie skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund. Tankningen skal ske under opsyn.

Herning Kommune har stillet vilkår om, at tankningsområdet for brændstof skal være udformet sådan, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

Skadedyr

13. På husdyrbruget skal der foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Herning Kommune gør opmærksom på, at opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at det sikrer mod skadedyr (rotter mv.). I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr, som straks skal afhjælpes. Endvidere skal gener fra fluer bekæmpes effektivt. Endvidere skal gener fra fluer bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles der vilkår til dette.

Lugt

14. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene, udenomsarealer og fordringsanlæg holdes rene.

Støj

15. Husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden² inden for den pågældende periode:

Dag	Kl. 07-18	55 dB(A)	(8 timer)
Aften	Kl. 18-22	45 dB(A)	(1 time)
Nat	Kl. 22-07	40 dB(A)	(1/2 time)
Lørdag	Kl. 07-14	55 dB(A)	(7 timer)
Lørdag	Kl. 14-22	45 dB(A)	(4 timer)
Søn- og helligdag	Kl. 07-22	45 dB(A)	(8 timer)

Udarbejdelse af handleplaner ved uforudsete gener, samt miljøledelsessystem

16. Hvis Herning Kommune vurderer, at eventuelle klager om støj-, lugt-, støv- og/eller lysgener er velbegrundede, skal husdyrbruget udarbejde en handlingsplan og eftervise at de stillede krav er overholdt. Handlingsplanen skal godkendes af Herning Kommune.
17. Udgiften til støjmålingerne afholdes af ansøger og udføres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger.
18. Der skal indføres miljøledelse på ejendommen efter miljøstyrelsens vejledning "Miljøledelse for Husdyrbrug". Miljøledelse skal være implementeret på husdyrbruget senest den 15. februar 2021.

² Midlingstiden er gennemsnitlig måling over tid kombineret med middelværdien over tid.

EU-kommissionen har vedtaget nye BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin. Dette indebærer, at der skal indføres miljødelse på husdyrbrug med intensivt opdræt af svin.

Egenkontrolvilkår

19. Herning Kommune skal straks orienteres om følgende forhold:

- Ejerskifte af virksomhed
- Indstilling af driften for en længere periode

20. **Forbrug af vand og energi**

- a. Der skal på ejendommen foretages et energieftersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer i ejendommen gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal senest den 18. september 2017, indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.

Affald

Ejendommen skal overholde Herning Kommunes erhvervsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen³.

Farligt affald skal i henhold til Herning Kommunes regulativ for erhvervsaffald⁴ bortskaffes til godkendte modtageanlæg og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører. Godkendte transportører og modtageanlæg kan findes på Herning Kommunes hjemmeside.

I henhold til bekendtgørelse om affald⁵, kan op til 200 kg farligt affald pr. år afleveres på Genbrugspladsen, men større mængder skal afhentes via en godkendt transportør.

Kvitteringer på korrekt bortskaffelse for affaldstyper under kategorien "farligt affald" skal gemmes i mindst 5 år og skal kunne forevises, når kommunen beder om det.

Virksomheder kan aflevere samme fraktioner som borgere, dvs. at virksomheder nu kan aflevere op til 10 asbestplader om året, men virksomheder kan fortsat ikke aflevere landbrugsplast og medicin fra landbrug og andre fraktioner, som almindelige borgere ikke har.

På genbrugspladserne i Herning, Aulum, Vildbjerg, Kibæk og Sdr. Felding udleveres der kvittering ved aflevering af farligt affald, som fx spildolie (i max 25 l emballage), oliefiltre, akkumulatorer, spraydåser, malingsrester, tomme oliedunke og kemikalierester (pesticid-affald). Der må dog maksimalt bortskaffes 200 kg farligt affald pr. år på genbrugspladserne.

³ Affaldsbekendtgørelse nr. 1309 af 18. dec. 2012

⁴ § 12 i Herning Kommunes regulativ for erhvervsaffald udstedt den 1. januar 2012

⁵ § 40 stk. 5 i bekendtgørelse om affald nr. 1309 af 18. december 2012

Følgende må **ikke** afleveres på genbrugspladsen:

Affaldstype	Afleveringssted
– Medicinrester	Leveres til godkendt modtager af farligt affald
– Kanyler	Leveres til godkendt modtager af farligt affald
– Landbrugsplast	Leveres til godkendt modtager, fx Østdeponi
– Udtjente maskiner og udstyr	Skrøthandler

Afhentning af farligt affald, der ikke modtages på genbrugspladsen skal ske af godkendte transportører.

Registrering af affaldsproduktionen betragtes som BAT. Ejeren får derved mulighed for at skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen.

Beskrivelse af grundlaget for denne sag og de gældende love

Sagens grundlag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Tidligere afgørelse om ikke VVM pligt fra 5. december 2006
- Supplerende oplysninger frem til 4. april 2017

De gældende love

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Husdyrloven⁶ med tilhørende Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug⁷, Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁸ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug version 2.0.

Ejendommen er omfattet af § 12 i husdyrloven. Derfor skal ansøgningen i henhold til Husdyrlovens § 55 offentliggøres, så offentligheden får lejlighed til at se ansøgningen og udtale sig herom. Ansøgningsmaterialet har været i offentliggjort i 14 dage fra den 22-02-2017 på Herning Kommunes hjemmeside.

Miljøgodkendelsen har været i høring fra 24. maj 2017 til den 22. juni 2017

IE-husdyrbrug

I forbindelse med implementering EU-direktivet om industrielle emissioner, er der sket ændringer i husdyrbekendtgørelsen. Disse ændringer kan påvirke visse typer husdyrbrug, de såkaldte IE-husdyrbrug. IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Da denne miljøgodkendelse omhandler et svinebrug, som går ind under § 12 stk. 1, nr. 1-3 i husdyrloven, er svinebedriften omfattet af IE-Direktivet. Derfor skal Herning Kommune mindst en gang årligt vurderer, hvorvidt husdyrbrugets emissionsniveauer ligger under eller er lig med de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik i BAT-konklusionerne.

Der er ligeledes krav om at driftsherren skal informere kommunen om manglende overholdelse af vilkår samt at driftsherren ved op-hør som IE-husdyrbrug skal give kommunen besked om og komme med en redegørelse i forhold til Jordforureningsloven § 38k⁹.

⁶ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, Lovbek. nr. 442 af 13/05 2016 med efterfølgende rettelsler

⁷ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 44 af 11/01 2016 med efterfølgende rettelsler

⁸ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. 1324 af 15/11 2016 med efterfølgende rettelsler

⁹ Lov om forurennet jord (jordforureningsloven) nr. 370 af 2. juni 1999 med efterfølgende ændringer

Klagevejledning og offentliggørelse

Herning Kommune har givet miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrbruget på Velhustedvej 43, 6933 Kibæk. Miljøgodkendelsen er givet i medfør af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det er muligt at klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Miljøgodkendelsen bliver offentliggjort på Herning Kommunes hjemmeside www.herning.dk under "Planer og offentliggørelser" og "Landbrug" fra den 26. juni 2017. Der kan klages i 4 uger. Klageberettigede er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen samt visse organisationer, alle som er angivet i husdyrlovens §84-87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Herning Kommune i Klageportalen.

Klagen skal være tilgængelig for Herning Kommune i Klageportalen. For at klagen er tilgængelig skal klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen. Det skal senest ske den 24. juli 2017.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Herning Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Herning Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hvis afgørelsen påklages, bliver det meddelt ansøger.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, hvorfor miljøgodkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Pernille Kjeldsen

Miljøtekniker

Miljømedarbejder, Herning Kommune

Miljø og Klima, Landbrugsteam

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Nedenstående er orienteret om udkast til miljøgodkendelsen:

Ejer:

- Carsten Bøndergaard, Velhustedvej 43, 6933 Kibæk, E-mail: cb35@live.dk

Naboer og andre:

- Solveig Bøndergaard og Carsten Bøndergaard, Velhustedvej 43, 6933 Kibæk
- Torben Bøndergaard og Karina Jørgensen, Hvedde Mosevej 6, 6933 Kibæk (ejer af Velhustedvej 49)
- Tanya Jeanette og Torben Madsen, Velhustedvej 49, 6933 Kibæk
- Ove Kristensen, Momhøjvej 78, 7400 Herning
- Tatjana Nielsen og Bruno Skovbjerg Johnsen, Velhustedvej 31, 6933 Kibæk
- Solveig og Henrik Bech Kvorning, Velhustedvej 16, 6933 Kibæk
- Marianne og Erik Bukalo, Velhustedvej 33, 6933 Kibæk
- Alfred Vindbæk Sjøgaard, Velhustedvej 22, 6933 Kibæk
- Preben Bredvig Kristensen og Else Kristensen, Velhustedvej 39, 6933 Kibæk
- Peter Jespersen, Velhustedvej 41, 6933 Kibæk
- Jakob Rosendahl Simonsen og Karin Kjeldgaard Simonsen, Velhustedvej 47, 6933 Kibæk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-mail: senord@sst.dk
- Danmarks fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-mail: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-mail: ae@ae.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, E-mail: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-mail: herning@dof.dk
- Foreningen af bredejere ved Gødstrup Sø. E-mail: bestyrelsen@goedstrupsoe.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-mail: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, Att.: Karsten Johansen. E-mail: lundthing@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk

- Andre:
- SvineRådgivningen, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, Heidi Wentzlau, E-mail: hbw@sraad.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-mail: museummidtjylland@museummidtjylland.dk

Nedenstående er orienteret om miljøgodkendelsen:

Ejer:

- Carsten Bøndergaard, Velhustedvej 43. 6933 Kibæk, E-mail: cb35@live.dk

Naboer og andre:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-mail: senord@sst.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-mail: senord@sst.dk
- Danmarks fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-mail: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-mail: ae@ae.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, E-mail: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-mail: herning@dof.dk
- Foreningen af bredejere ved Gødstrup Sø. E-mail: bestyrelsen@goedstrupsoe.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-mail: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, Att.: Karsten Johansen. E-mail: lundthing@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk

- Andre:
- SvineRådgivningen, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, Heidi Wentzlau, E-mail: hbw@sraad.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-mail: museummidtjylland@museummidtjylland.dk

Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger fra ansøger, samt Herning Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at husdyrbruget, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og den daglige drift, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- husdyrbruget drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne. Derfor meddeler Herning Kommune miljøgodkendelse til husdyrbruget på en række vilkår. I det følgende uddybes den samlede vurdering af det ansøgte.

Undersøgte alternativer

Velhustedvej 43 fik i 2011 §12 tilladelse til at producere 13.975 økologiske slagtesvin - heraf 7.975 grise i en ny bygning med tilhørende udearealer. Denne udvidelse af bygningsmassen er aldrig etableret og godkendelsen er således bortfaldet pr. november 2016.

Ansøger ønsker med nærværende ansøgning at få godkendt eksisterende stipladser i ældre bygninger, samt lade som produktionsareal.

Således kan produktionen udvides fra før 6.000 producerede grise (30-102 kg) til nu 9.200 producerede grise med uændret vægtinterval 31-115 kg.

Forudsætningerne for den ansøgte udvidelse er at skabe en rentabel produktion i de eksisterende stalde på ejendommen. Det vil sige at det eksisterende staldanlæg fyldes op. Nul-alternativet er ingen udvidelse og en fortsættelse af hidtidig drift. Det er en økonomisk fordel at udnytte staldkapaciteten, hvilket er årsagen til den ønskede udvidelse.

Alternativt kunne ansøger have satset på udvidelse på en anden ejendom. Men dette vurderes ikke at være realistisk blandt andet pga. ekstra transportarbejde, samt en langt mere besværlig daglig drift. Alternativet anses derfor ikke at være et realistisk alternativ. Således er dette ikke undersøgt nærmere.

I tilfælde af ophør af produktion på ejendommen følges de til den tids gældende krav om tømning af foder- og husdyrgødningslagre.

Herning Kommune vurderer, at der er taget de nødvendige alternativer.

Kommentarer ved høring til udvidelsen

Udkast til miljøgodkendelsen har været i høring 6 uger fra 24. maj 2017 til 22. juli 2017. Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsfasen.

Vurderingsgrundlag

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger fra ansøger og miljøkonsulent
- Herning Kommunes oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget

- Målsætninger og retningslinjer fra Herning Kommuneplan 2013 – 2024/Naturplaner
- Vandområdeplaner 2015-2021

Redegørelse om ikke-samdrift

Carsten Bøndergaard ejer og driver 4 ejendomme med økologiske svin. Udover Velhustedvej 43, produceres der økologiske svin på adresserne Hjortdalvej 2, 7400 Herning, Holtumvej 5, 7400 Herning, samt Vistelhøjvej 2, 6933 Kibæk.

Nogle svinebrug med flere ejendomme har som udgangspunkt kun et CVR-nummer. Det betyder, at der er fælles udspretningsarealer, men at de som udgangspunkt sagtens kan drives afskilt.

Den ejendom der ligger tættest på Velhustedvej 43, af de 3 øvrige ejendomme er Holtumvej 5. Den målte afstand mellem disse 2 ejendomme er på ca. 14 km, Med baggrund i den lange afstand mellem ejendommene vurderes det, at der problemfrit vil kunne foretages beregninger af miljøpåvirkningen fra begge ejendomme adskilt fra hinanden.

De 2 ejendomme skal således vurderes enkeltvis, det begrundes blandt andet ud fra nedennævnte afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet d. 16. maj 2008 (vedr. Elkærvej 15, 9881 Bindslev), er der ikke tale om samdrift, blot fordi der sker flytning af dyr mellem forskellige bedrifter.

Ydermere har Naturklagenævnet i orientering nr. 384, fra juni 2006 om "anlægsbegrebet" anført:

"Navnlig følgende vil indgå i vurderingen af, om der er tale om ét eller to anlæg: produktionsanlæggenes (bygningernes) indbyrdes placering, udbringningsarealerne, samarbejdet om produktionen og produktionsformen.

Det er almindeligt forekommende, at landmænd med to eller flere landbrugsejendomme driver arealerne på ejendommene ud fra en fælles driftsplanlægning med bl.a. fælles gødningsregnskab. Husdyrgødning bliver i visse tilfælde også udbragt på tredje mands ejendom, de såkaldte aftalearealer, der eventuelt modtager husdyrgødning fra flere andre landbrugsproduktioner. Det er bl.a. på denne baggrund nævnets opfattelse, at fælles udbringningsarealer ikke i sig selv medfører, at to eller flere ejendomme (husdyrproduktioner) skal betragtes som ét anlæg i VVM-reglernes forstand. Vægten skal lægges på, hvorvidt det er muligt at beregne miljøpåvirkningen for hver husdyrproduktion for sig.

Fælles udbringningsarealer, gødningsregnskab, markdriftsplanlægning, redskaber, foderindkøb og personale, herunder samme ejer, samt det forhold, at husdyr flyttes mellem ejendommene, udgør stordriftsfordele, som skaber økonomisk afhængighed mellem ejendommene, og som vil indgå i vurderingen af, om der er tale om ét eller to anlæg. Men ingen af de nævnte forhold medfører i sig selv, at der er tale om et integreret produktionsteknisk fællesskab. Et sådan fællesskab vil typisk kræve, at produktionen er tilrettelagt på en sådan måde, at det teknisk set ikke er muligt at drive husdyrproduktionen på ejendommene hver for sig."

På baggrund af det anførte i afsnittet omkring samdrift vurderer Herning Kommune, at der ikke er tale om samdrift i miljømæssig forstand mellem Velhustedvej 43, 6933 Kibæk, Hjortdalvej 2, 7400 Herning, Holtumvej 5, 7400 Herning, samt Vistelhøjvej 2, 6933 Kibæk.

Biaktiviteter

Ejer har også økologisk svineproduktion på Hjortdalvej 2, Herning, Holtumvej 5, Herning og Vistelhøjvej 2, Kibæk. Der graves sand på ejendommens arealer (Momhøj Sandgrav), men ellers er der ingen biaktiviteter på ejendommen.

Ejendommens beliggenhed ift. omgivelserne

Anlæggets beliggenhed

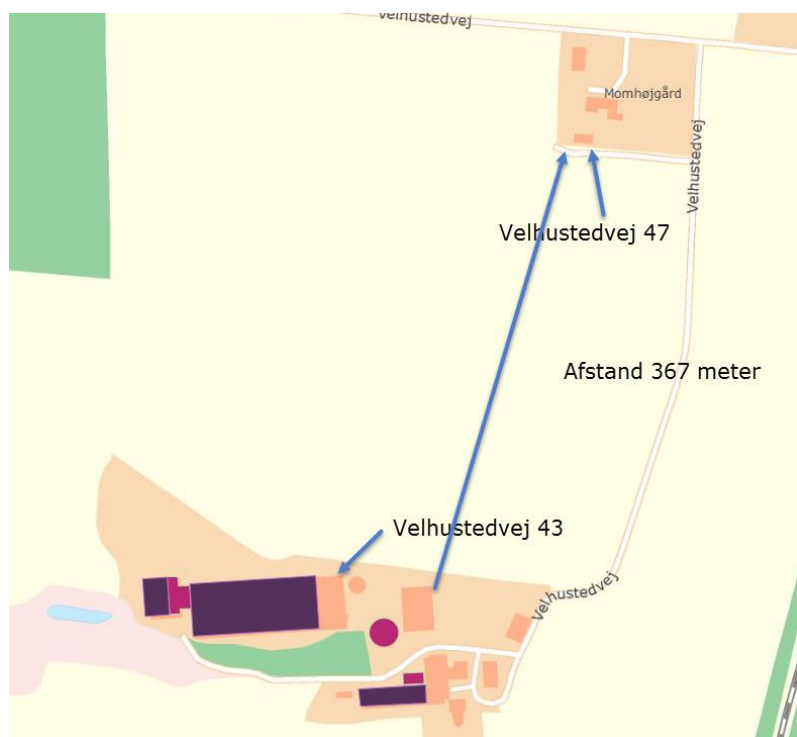
Jf. § 20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal kommunen sikre sig, at risikoen for forurening, eller væsentlige gener for omgivelserne, begrænses, hvis et anlæg ligger mindre end 300 meter fra:

- en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
- et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Jf. § 4 i Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. er det ikke tilladt at etablere anlæg, ændre eller udvide eksisterende dyrehold i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Husdyrbruget er ifølge Herning Kommuneplan 2013 – 2024 beliggende i primært landbrugsområde. Produktionsanlægget ligger cirka 1,7 km nordøst for Kibæk by, der er nærmeste byzone. Nærmeste landsby er Fjølstervang, der ligger cirka 3,2 kilometer sydøst for produktionsanlægget.

Den nærmeste enkeltbeboelse, Velhustedvej 47 ligger ca. 471 m N for ejendommens bygningsmasse. Se nedenfor

Omkring ejendommen ligger spredt landbrugsbebyggelse og mange af markarealerne er adskilt af læhegn. Selve ejendommen er omgivet af læhegn og bevoksning.

Tabel 1, Afstandsforhold fra de eksisterende bygninger, der nu tages i brug som stalde:

Anlægstype	Afstandskrav	Målt afstand fra nybyggeri
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter	136 meter til egen boring og 80 meter til markvandsboring
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter	Over 50 meter
3) Vandløb (herunder dræn) og søer	15 meter	280 meter til sø (vest) og 450 meter til vandløb (syd)
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 meter	500 meter (Velhustedvej)
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter	Over 25 meter
6) Beboelse samme ejendom	15 meter	120 meter
7) Naboskel	30 meter	200 meter
8) Nærmeste nabo	50 meter	Over 50 meter

Herning Kommune vurderer, at det samlede eksisterende bygningsanlæg - efter udvidelsen af dyreholdet ikke kræver tilladelse efter § 22 i husdyrloven. Herning Kommune vurderer, at afstandskrav jf. husdyrlovens § 6 og § 8 er overholdt.

Landskabsvurdering /varetagelse af de landskabelige værdier

Landskabet er overvejende jævnt, og er præget af opdyrkede arealer, tilplantede læhegn og spredte gårde, og opleves som helhed ensartet i sit udtryk.

Der sker ingen bygningsmæssige udvidelser på ejendommen.

Ejendommen er beliggende i et særligt landskabsområde omkring Momhøj Plantage. Bedriften er omgivet af flere mindre ejendomme. Arealerne omkring gården er udlagt til landbrugsdrift og gennemskåret af mange læhegn. Der graves grus i et område lige N for ejendommens stalde.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af dyreholdet i det eksisterende bygningsmasse i, ikke vil forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status.

Naboforhold

Lugt

Lugtgener fra anlæg
<p>I Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: <u>byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig</u> på henholdsvis 5, 7 og 15 $OU_{E^{15}}$ pr. m^3 luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.</p> <p>Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier, med hensyn til de tre forskellige områdetyper, netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 $OU_{E^{15}}$ pr. m^3 luft ikke overskrides i mere end 1 % af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.</p> <p>Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere end 75 DE. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt.</p>

Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgenestandarderne formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtavgivelsen.

Tabel 2, lugtgenegrænse for nabo, lokalplan, byzone, samlet bebyggelse:

Lugtgeneberegning	Beregnet geneafstand (m)	Faktisk afstand (m)
Byzone	750	1676
Samlet bebyggelse	575	3017
Enkelt bolig	281	471

Oplysningerne om den kumulative effekt skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzonen, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Da der ikke er andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendommen eller indenfor 300 meter ift. samlet bebyggelse og byzone, er der ikke nogen kumulativ effekt.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtavgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 721,7 meter. (Konsekvensområde = $1,6 * (Q)^{0,6}$, hvor Q = lugtmissionen [LE/s] = 26.499 LE/s). Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Alle typer af beboelse ligger udenfor geneafstanden og gyllebeholderne ligger mere end 300 meter fra nærmeste nabo.

Herning Kommune vurderer, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende. Alle typer beboelse ligger udenfor geneafstanden, så udvidelsen af husdyrbruget vil ikke medføre væsentligt øgede lugtgener. Det må dog forventes, at beboelser indenfor konsekvensområdet på vil opleve øget lugt, idet lugtgenestandarden øges ved det ansøgte projekt, men lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt.

Støj

I forbindelse med udvidelse af dyreholdet må det forventes at medføre mere støj, både fra dyrene og de medfølgende aktiviteter.

De væsentligste støjkloder vil være:

Støj fra korntørring

Støj fra af- og pålæsning af grise

Støj fra forarbejdning og ind-transport af foder

Støj fra transporter generelt

Støj fra stalde

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Boris Hede, der ligger cirka 16,6 km fra staldanlægget. Boris Hede ligger vest for staldanlægget og dermed ikke i den fremherskende vindretning, derfor vurderer Herning Kommune, at udvidelsen af dyreholdet og de medfølgende aktiviteter ikke vil påvirke disse områder.

Herning Kommune vurderer, at afstanden til nærmeste naboejendom er så stor, at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende. Derfor er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Endvidere vurderer Herning Kommune, at udvidelsen af dyreholdet og ikke vil påvirke nærmeste fuglebeskyttelsesområde Boris Hede.

Støv

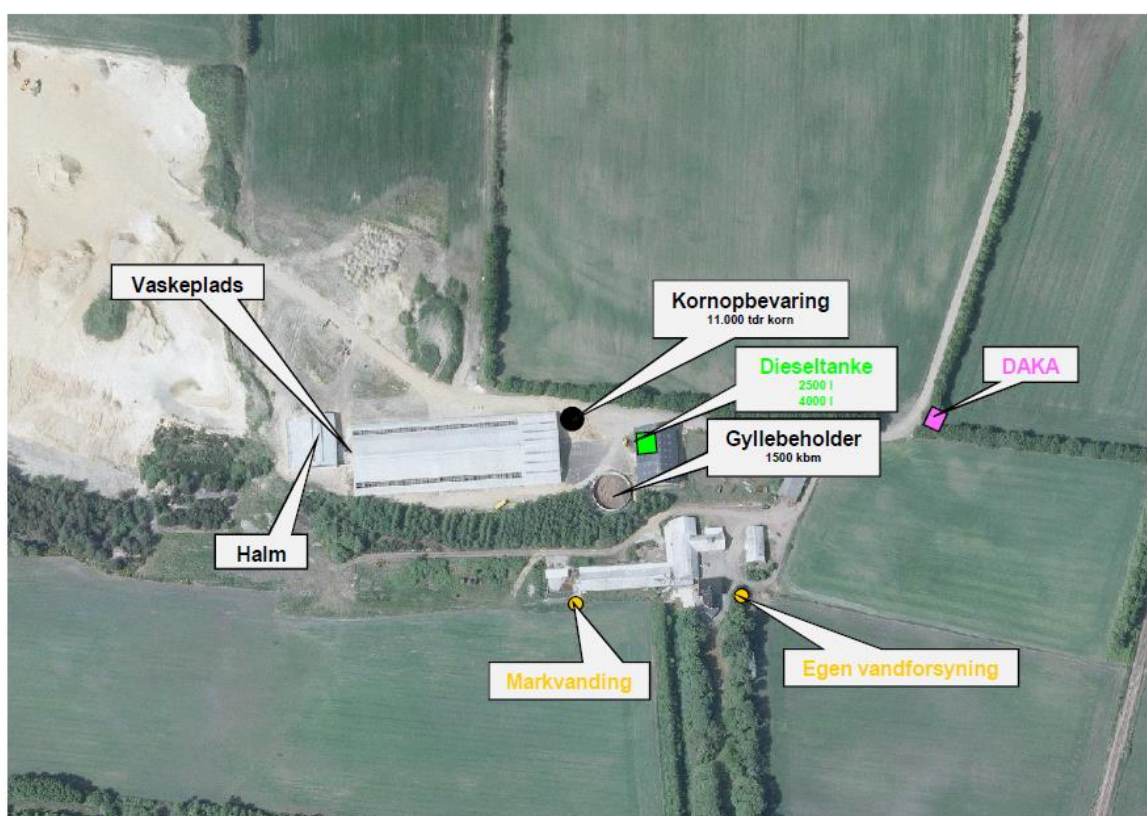
Støvgener i forbindelse med transporter på grusvej forventes uændret i forhold til den nuværende drift, se oversigt over antallet af transporter, under afsnittet for dette.

Støvgener i forbindelse med opbevaring og tørring af korn på ejendommen, vil ligeledes være koncentreret til området omkring kornsiloen. Denne er naturligvis udstyret med cyklon.

Støvpartiklernes størrelse og vægt taget i betragtning vil det være usandsynligt, at støv fra denne arbejdsfunktion skulle give anledning til gener i lokalområdet.

Nærmeste nabo ligger cirka 471 meter nordøst for ejendommen.

Herning Kommune forventer ikke at transporter til og fra husdyrbruget samt indblæsning af foder vil give væsentlige støvproblemer, på grund af udkørselsforhold fra ejendommen og placeringen af læhegn. Skulle der mod forventning opstå støvproblemer, skal ansøger udarbejde en handleplan til afhjælpning af disse.

SvineRådgivningen

Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr.

Fluer

Fluer på ejendommen bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene. Produktionen kører i holddrift, hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluerens levevilkår og formeringsevne. Der er i den nuværende produktion ikke problemer med fluer på ejendommen. Skulle der opstå fluegener iværksættes bekæmpelse jvf. Retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Rotter

Ansøger har tegnet kontrakt med anerkendt skadedyrbekæmpelsesfirma. Hvis der konstateres rotter og andre skadedyr på ejendommen skal Herning Kommunes Borgerservice straks skal kontaktes. Endvidere kommer skadedyrskontrollen to gange om året.

Der er i nuværende produktion ikke problemer med rotter på ejendommen. Råvarer opbevares i indendørs siloanlæg og korn i uden-dørssilo. Foderlade renholdes og foderspild fjernes for at undgå problemer med rotter.

Herning Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Der stilles dog krav om, at ansøger som minimum skal følge de fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi om flue- og rottebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Lys

Produktionen foregår i åbne stalde, -der er monteret natbelysning for at mindske lysgener for omkringboende. Ejendommen har derudover belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder og der er lys på udleveringsrampe. På alle udendørs pladser tændes orienteringslys via sensor, arbejdsbelysning skal tændes manuelt.

Herning Kommune vurderer, at lyset i og udenfor staldafsnittene ikke vil give væsentlige problemer. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

Døde dyr

Animalsk affald opbevares under kadaverkappe (på hævet underlag) eller i container, så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning af DAKA.

Der afhentes døde dyr fra ejendommen som gennemsnit hver 3. dag. Der går maksimalt 48 timer, fra dyrene er tilmeldt DAKA til de er afhentet. Dyrene afhentes fra dertil indrettet plads, se bilag 2

Herning Kommune vurderer, at idet selvdøde og aflivede dyr overdækkes indtil afhentning, opbevares på en skyggefuld afhentningsplads hævet over jorden og afhentningsstedet ligger i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej, bliver døde dyr opbevaret forsvarligt.

Olie og kemikalier

På ejendommen er der en dieselolietank på 2.500 l og 1 på 4.000 l. De er placeret i maskinhuset på fast gulv uden afløb.

Fyringsolie benyttes til korntørring og varmekanoner mv. på ejendommen.

Ejendommen drives økologisk, derfor er der ingen opbevaring af kemikalier eller kemikalieaffald. Da ansøger står selv for markdriften, vil der være et oplag af olie på ejendommen.

Herning Kommune har udarbejdet en forskrift for opbevaring af olie og kemikalier.

Herning Kommune vurderer, at med ansøgers beskrivelser af opbevaring af olie og kemikalier og den eksisterende forskrift, er der taget de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening.

Transport

Ejendommen har tilkørselsforhold direkte til vej.

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet, vil der stort set ikke ske nogle ændringer i antallet af transportere. Antallet af transportere vil i ansøgt drift være på ca. 341 transportere om året.

I nedenstående tabel ses, hvilken betydning udvidelsen af produktionen vil få for antallet af transportere til og fra ejendommen.

Tabel 3, oversigt over antal transportere per år

Antal transportere	Nudrift	Ansøgt drift
Smågrise til ejendommen	18	18
Slagtesvin fra ejendomme	52	52
Døde dyr	52	52
Korn (med traktor)	66	50
Andet foder	16	15
Transportere med gylle (af 25 t med traktor / lastbil)	120	120
Dybstrøelse (af 20 t i traktor)	23	34
I alt	346	341

Herudover kommer traktorkørsel i forbindelse med almindeligt markarbejde, som ikke påvirkes af udvidelsen.

I den fremtidige produktion reduceres antallet af transportere årligt. Baggrunden for at antallet af kørsler falder er at kornet i stigende omfang køres direkte fra marken til opbevaring/anvendelse på en af de andre ejendomme som ejer driver hvor der efterfølgende fodres op.

Det er primært antallet af transportere til afhentning af smågrise/slagtesvin, der giver transportere, samt gylletransportere, levering af råvarer til foderfremstilling, eget korn og lignede.

Afhentning af slagtesvin vil i ansøgt drift blive afhentet ugentligt, som den også gjorde før udvidelsen

Gylletransportere sker via offentlig vej, og nogle af disse skal gennem byområder. Nærmeste naboer ligger omkring 471 m i fugleflugtslinje fra ejendommen, hvorfor det ikke forventes at give anledning til større gener end forventet.

Omkring ejendommen foregår transport ad Velhustedvej, Vardevej, Møllegårdsvej, Vorgodvej og Fjølstervej, der alle er offentlige veje. Transport af gylle til udspretningsarealer ved Arnborg foregår med lastbil ad Velhustedvej, Vardevej, Skjærvej og Fæsteholtvej. Transporten af gylle finder sted i forbindelse med udbringningen på markerne i begyndelsen af april, og varer ca. en måned. Transport af gylle til eksterne lagertanke foretages udenfor sæsonen og flyttes med lastbil, eller traktor og vogn afhængig af afstanden.

Som nævnt sker nogle gylletransportere gennem byområder. Derfor er der stillet vilkår om, at transport af gylle til udbringningsarealerne ikke må ske igennem byområder i tidsrummet mellem kl. 17.00 - 7.00, samt på lørdage, søn- og helligdage.

Der henstilles til, at al transport skal foregå indenfor almindelig arbejdstid for at mindske gener. Sæsonbetonet arbejde kan forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Herning Kommune vurderer ang. transportere, at det ikke vil give store væsentlige gener for naboer, da antallet stort set er uforandret.

Påvirkning af jord

Håndtering og opbevaring af gylle

Overflytning af gylle fra stald til gyllebeholder

Gyllen pumpes fra stald til gyllebeholder. Overpumpningen foregår kun under overvågning.

Påfyldning af gyllevogne sker med egen sugepumpe og tilbageløb, der derved sikrer mod spild på fyldpladsen. Ved fyldning af gyllevogn løber skum og overløb retur til gylletanken via overløbsslangen i sugekranen. Risikoen for spild på jorden er derfor minimeret. Gyllevogne med egen sugepumpe benyttes ved begge gylletanke og kun under overvågning.

Flytning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn

På svinebruget pumpes gyllen op af gyllebeholderne via gyllevogn med påmonteret Pumpe og returløb. Overpumpning foregår kun under overvågning

Gyllebeholder

Ansøger oplyser, at der for begge gyllebeholdere er tale om:

- stabile gyllebeholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- at gyllebeholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- at gyllebeholdernes bunde og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- at der ikke er monteret spjæld på gyllebeholderne
- at alt overpumpes via neddykket rør
- at gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- at gyllebeholderne er overdækkede med naturligt flydelag, som sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning
- at gyllebeholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen
- at der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne

Opbevaringskapaciteten

Den årlige produktion af gylle i ansøgt drift er på cirka 3.502 ton. jvf. konsulentekklæring, se bilag 3. Denne beregning er inklusiv drikkevandsspild, regnvand og rengøringsvand, som ledes til gyllebeholder. Opbevaringskapaciteten af gylle mm. på ejendommen er efter udvidelsen på 9,6 måneder. Hermed er Husdyrbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Tabel 4, oversigt over opbevaringskapacitet

Beholder	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m ³	Lagerandel %
Gyllebeholder 1	2006	29-04-2014	1500	54
Fortank og gyllekanaler	2006		800	29
Vistelhøjvej 2			500	17
Møddingshus			600	64
Møddingsplads			330	36
I alt			2.800 flydende og 993 fast	83 % af det flydende og 100 % af det faste

17 % af husdyrgyllen opbevares på Vistelhøjvej 2. Derfor har Herning Kommune stillet vilkår om, at der kun må opbevares 83 % på ejendommen.

Tabel 5, Oversigt over samlet mængde husdyrgødning i ansøgt drift

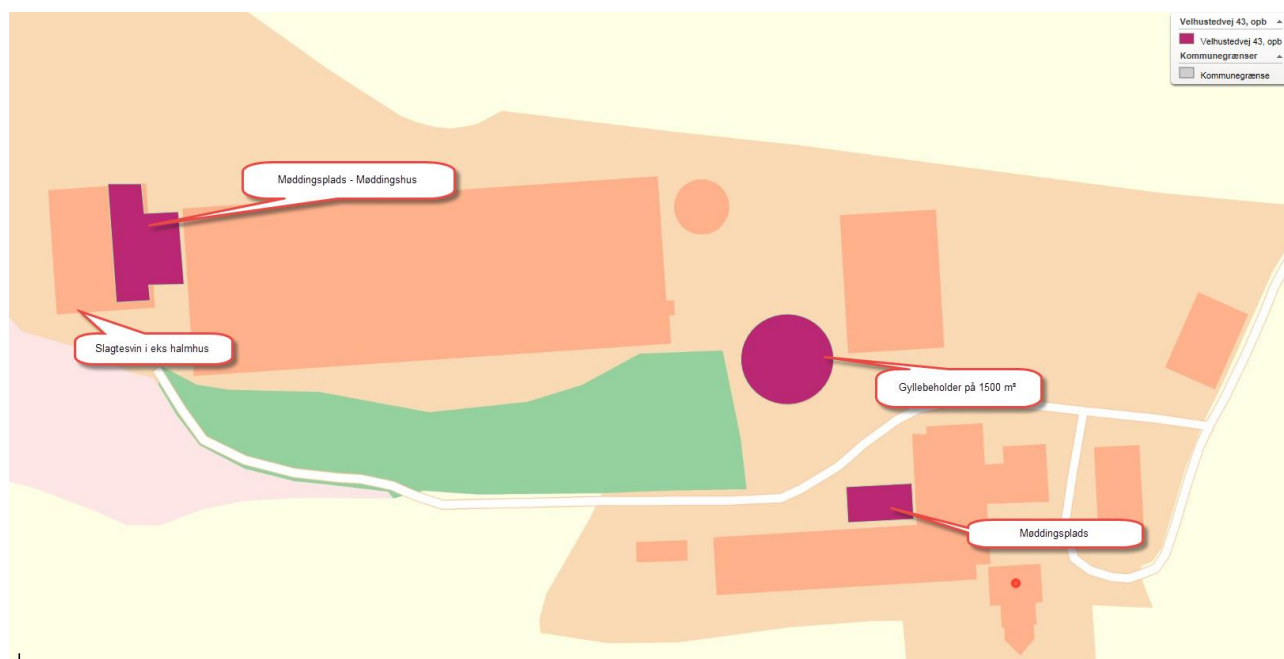
Gødningstype	Kg N	Kg P	DE – svin og andre dyr
Svinegylle	12.561	3.197	135,16
Dybstrøelse	9.750	3.398	135,16
I alt	22.311	6.595	270,32

Dybstrøelse/fast gødning

På årsplan produceres der dybstrøelse fra svinene, svarende til omkring 923 m³. Al dybstrøelse opbevares i ejendommens møddingshus og møddingsplads på i alt 930 m² i minimum 3 mdr. Maskinstationen udspreder gødningen, men ejer kører komposten ud i marken og overdækker denne, indtil maskinstationen kan udbringe det. Grundet smittefare må maskinstationen ikke afhente gødningen direkte på ejendommen.

Møddingspladsen har afløb til gyllebeholder.

Herning Kommune vurderer, at gyllevogn med påmonteret pumpe og returløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning. For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der vilkår om, at al håndtering af gylle skal foregå under opsyn. Samtidig skal håndteringen af gyllen foregå på en sådan måde, at eventuelle gener begrænses. Herning Kommune vurderer, at placeringen af gyllebeholderen overholder gældende afstandskrav.

Brændstof

På ejendommen er der 2 dieselløjetanke på hhv. 4.000 (til agro-diesel) og 2.500 l (til transportdiesel). De er placeret i maskinhuset på fast gulv uden afløb. Der benyttes ca. 50.000 liter diesellole/år. Fyringsolie bruges til bla. tørring af korn.

Når traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof m.m., er der stor risiko for spild på jorden. Derfor har Herning Kommune stillet vilkår om, at påfyldningspladser skal være udformet, så der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Herning Kommune vurderer, at svinebruget med de stillede vilkår, vil kunne forhindre spild og sikre jord og grundvand mod forurening.

Påvirkning af overfladevand

Overfladevand

Plantevæksten i fjorde, indre farvande og søer er i vid udstrækning bestemt af tilførslerne af kvælstof og fosfor fra oplandene til de pågældende fjorde m.v. For store tilførsler medfører typisk en forringet miljøtilstand i disse vandområder.

I fjorde og indre farvande kan både kvælstof og fosfor – i varierende grad – virke begrænsende for plantevæksten, mens plantevæksten i søer typisk er begrænset af fosfortilførslen.

I vandløb har diffus næringsstofftilførsel typisk mindre betydning for miljøtilstanden, da andre faktorer har større betydning herfor. Erosion og overfladisk afstrømning, som direkte fører organisk materiale – herunder husdyrgødning – til vandløb, vil kunne forringe miljøtilstanden i de pågældende vandløb, mens de næringsstoffer, som et vandløb derved fører med sig, vil kunne forringe miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer, fjorde og indre farvande.

Indhold af næringsstoffer i husdyrgødning

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødning har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. I ansøgningen er indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnet på grundlag af normtal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning. Det er på det grundlag, Herning Kommune vurderer, om overfladevandet påvirkes.

Husdyrbrugets påvirkning af overfladevand

Jævnfør husdyrloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen skal kommunen vurdere om ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra anlægget til miljøet. Derfor skal der vurderes på spildevand, vaskepladser, udledning af tagvand og vand fra befæstede arealer, samt sanitært spildevand, for at forebygge forurening med gylle, sanitært spildevand og forurenende stoffer såsom pesticidrester mm.

Spildevand

Fra staldanlægget føres alt spildevand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende samt vandspild til gyllebeholdere.

Ved staldanlægget er der en vaskeplads/møddingsplads. Pladsen er lavet som et befæstet areal med afløb til gyllebeholderen. Ved vask af maskiner kan der være olie og andre forurenende stoffer, som vaskes af maskinen.

Der forefindes sanitære tilslutninger i forbindelse med produktionsanlægget, dette er tilsluttet godkendt trixtank.

Herning Kommune vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, samt afledning af sanitært spildevand sker efter gældende regler.

Påvirkning af natur

Det generelle ammoniakreduktionskrav

I miljøgodkendelsesordningen er der taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af blandt andet den generelle reduktion af ammoniak emissionen (30 % reduktion på udvidelsen i forhold til referencetaldsystem). Da udvidelsen er ansøgt efter 10. april 2011, skal projektet overholde et krav om 30 % reduktion af den del af ammoniakfordampningen fra stald og lager, der stammer fra den del af dyreholdet, der udvides.

Overholdelse af reduktionskrav

Projektet medfører en stigning i kvælstofemissionen på 1803,86 kg N/år i forhold til nudrift. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen bliver på 5285,64 kg N/år. Herved er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager for den del af dyreholdet, der udvides, opfyldt. Endvidere reduceres der med 619,23 kg N/år ud over det, der er nødvendig for at opfylde kravet.

Herning Kommune vurderer, at med den valgte stalddtype, så overholder staldanlægget det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager.

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof

Natura 2000-områder

Naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar¹⁰- og Fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Definition af kategori 1, 2 og 3 natur

Kategori-1 natur:

- Ammoniakfølsomme naturtyper, indenfor Natura 2000
- Heder, større end 10 ha samt
- Overdrev, større end 2,5 ha

Kategori-2 natur:

- Ammoniakfølsomme naturtyper, udenfor for de internationale naturbeskyttelsesområder
- Højmoser og Lobeliesøer, uanset størrelse
- Heder, større end 10 ha
- Overdrev, større end 2,5 ha

Kategori-3 natur:

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1- eller kategori 2-natur: hede, mose og / eller overdrev (omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3), samt ammoniakfølsom skov.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak for kategori 1, 2 og 3 natur

Beskyttelsesniveauet for ammoniak omfatter maksimal totaldeposition eller merdeposition af ammoniak på de ammoniakfølsomme naturområder¹¹.

Beskyttelsesniveauet for kategori 1- og kategori 2-natur omfatter en 10 meter forbudszone samt krav til den maksimale tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan, efter en konkret vurdering, være et krav om en maksimal merdeposition.

¹⁰ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder

¹¹ Kategori 1-, 2- og 3-natur.

Kategori 1 natur

Skjern Å

Nærmeste Natura 2000 område N68+69 er Skjern Å, som også er EF-habitatområde H61.

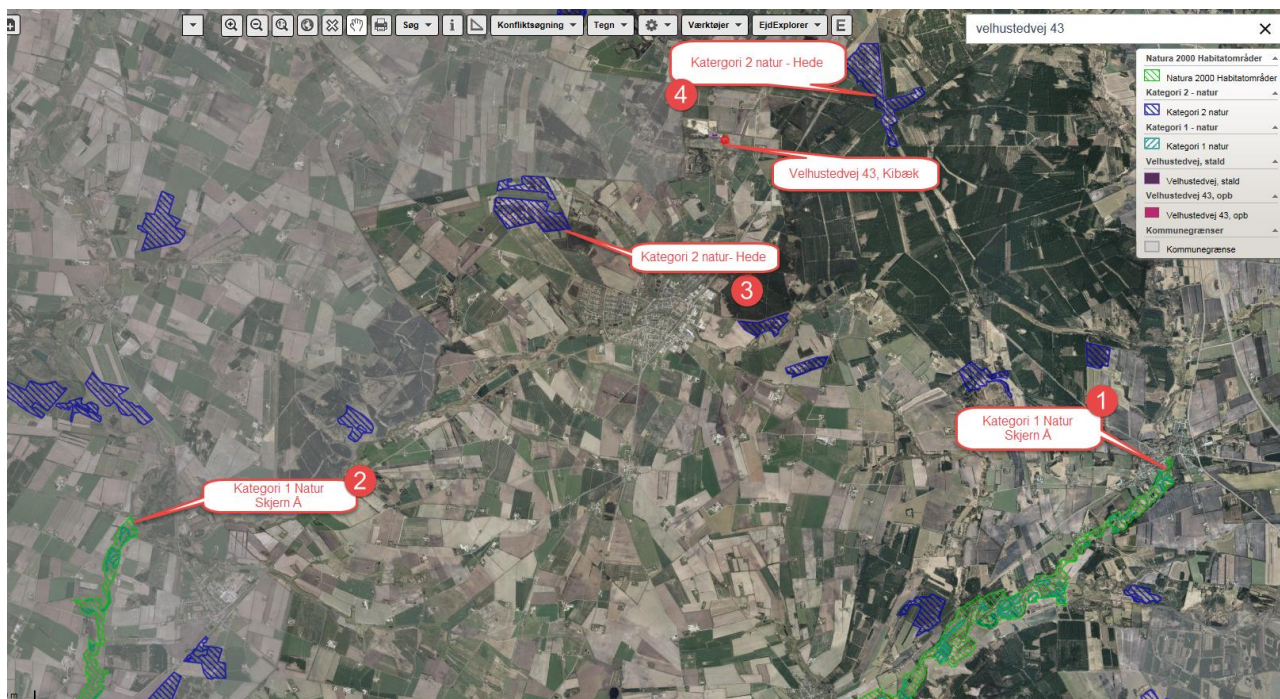
Skjern Å ligger cirka 8,9 km sydøst for husdyrbruget. Skjern Å er A-målsat i Herning Kommuneplan 2013-2024. For A-målsatte områder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne. Endvidere er Skjern Å udpeget som EF-habitatområde på baggrund af:

Nr.	naturtyper	Nr.	naturtyper
1831	Vandranke (<i>Luronium natans</i>)	4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden	6230	Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger	6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks	7140	Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
3160	Brunvandede søer og vandhuller	7220	Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
3260	Vandløb med vandplanter	7230	Rigkær
4010	Våde dværgbusksamfund med klokkelilyng	91D0	Skovbevoksede tørvemoser
		91E0	Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Nr.	arter	Nr.	arter
1037	Grøn kølleguldsmed (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	1106	Laks (<i>Salmo salar</i>)
1095	Havlampret (<i>Petromyzon marinus</i>)	1318	Damflagermus (<i>Myotis dasycneme</i>)
1096	Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>)	1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)
1099	Flodlampret (<i>Lampetra fluviatilis</i>)		

Grøn Kølleguldsmed er medtaget på Habitatsdirektivets bilag IV og er udpeget som en af de arter Herning Kommune er særlig forpligtet til at passe på. Ifølge Den Danske Rødliste blev guldsmeden tidligere negativt påvirket af eutrofiering, udretning af vandløb og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse. Da tilstanden i vandløbene er i bedring, er det nu formentlig udelukkende hård vandløbsvedligeholdelse, som kan påvirke arten negativt.

Da beregningen af ammoniakdepositionen fra ejendommen til Skjern Å viser 0,0 kg N/ha år i både merdeposition og en totaldeposition, er lovkravet til kategori 1- natur overholdt.

Punkt	Naturtype	Afstand til stald / lager	Merbelastning (kg/ha.)	Totaldeposition
1	Skjern Å (SØ)	8,91 km	0,0 kg/ha.	0,0 kg/ha.
2	Skjern Å (SV)	11,23 km	0,0 kg/ha.	0,0 kg/ha.
3	Hede (SV))	2,65 km	0,0 kg/ha.	0,0 kg/ha.
4	Hede (NØ)	2,38 km	0,0 kg/ha.	0,0 kg/ha.

Kumulationsmodellen (kategori 1 natur)

Hvis opgørelsen af antal husdyrbrug i nærheden¹² af kategori 1-natur viser, at:

- Der ikke er andre husdyrbrug, ud over det ansøgte, i nærheden, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,7 kg/ha/år.
- Der er 1 husdyrbrug, ud over det ansøgte, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,4 kg/ha/år.
- Der er mere end 1 husdyrbrug, ud over det ansøgte, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,2 kg/ha/år.

Opgørelsen af, hvor mange husdyrbrug, der, ud over det ansøgte, ligger i nærheden af kategori 1-natur foretages således:

- Antal husdyrbrug over 15 DE¹³ inden for 200 meter +
- Antal husdyrbrug over 45 DE inden for 200-300 meter +
- Antal husdyrbrug over 75 DE inden for 300-500 meter +
- Antal husdyrbrug over 150 DE inden for 500-1000 meter +
- Antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha ud over de 1.000 meter.

Da ammoniakdepositionen viser 0,0 kg N/ha år i totaldepositionen for ejendommen, er det ikke relevant at se på kumulation med andre husdyrbrug.

Herring Kommune vurderer, grundet den store afstand fra husdyrbruget til Natura 2000 Området, at udvidelsen af kvægproduktionen ikke have nogen væsentlig påvirkning på Natura 2000-området.

¹² Kumulationsmodellens afstande for husdyrbrug i nærheden måles ud fra det til naturområdets nærmeste punkt på det staldanlæg, der ligger tættest på naturområdet.

¹³ Ved pelsdyr-farme skal antal DE ganges med en faktor 5. Ved slagtekyllinge-produktioner skal antal DE ganges med en faktor 3.

Kategori 2- og 3-natur

Beskyttelsesniveauet for ammoniak for kategori-2 og -3 natur

Beskyttelsesniveau for kategori 2 natur er maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur omfatter ikke et generelt krav til den maksimale ammoniakdeposition. Beskyttelsesniveauet fastlægger, at kommunen, på baggrund af en konkret vurdering, kan stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år, hvis kategori 3-natur har en særlig regional eller lokal naturinteresse.

Som udgangspunkt skal det ikke undersøges på naturarealer, der

- Ligger længere væk end 1.000 m¹⁴
- Tilføres mindre end 1 kg som følge af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring.

Nærmeste kategori 2 natur (§ 7 hede) er beliggende omkring 2,28 km sydøst for staldanlægget. Nærmeste kategori 3 natur (§ 3 mose) er beliggende omkring 157 meter syd for staldanlægget.

Inden for en radius af 1.000 meter fra staldanlægget er der ikke registreret nogle ansvarsarter.

Der ligger ingen ammoniakfølsom skov indenfor 1.000 meter af staldanlægget. Der er dog en udpegning om potentiel ammoniakfølsom skov cirka 436 meter vest for staldanlægget. Men da denne skov ikke fremgår af kort fra 1954, vurderer Herning Kommune at skoven ikke er ammoniakfølsom.

Depositionsberegningen til naturområderne indenfor 1.000 meter af staldanlægget fremgår af tabellen og i ansøgningskema 95602, version 1. Alle nedenstående naturtyper er beliggende under kategori 3 natur.

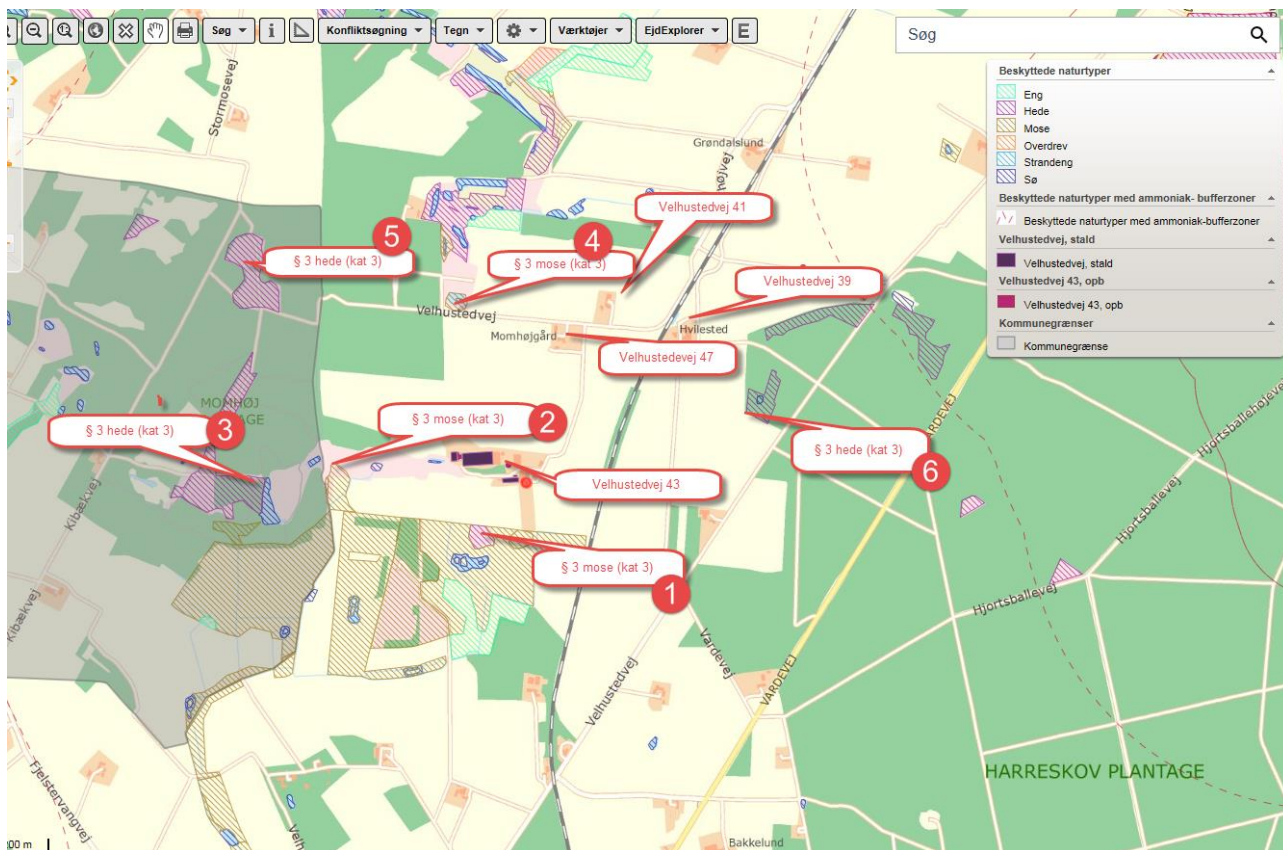
Punkt	Naturtype	Afstand til stald / lager	Merbelastning (kg/ha.)	Totaldeposition
1	Mose (S)	157 meter	+ 0,9 kg/ha.	1,8 kg/ha.
2	Mose (SV)	348 meter	+ 0,3 kg/ha.	0,6 kg/ha.
3	Hede (SV)	605 meter	+ 0,2 kg/ha.	0,4 kg/ha.
4	Mose (N)	467 meter	+ 0,6 kg/ha.	1,2 kg/ha.
5	Hede (NV)	740 meter	+ 0,1 kg/ha.	0,2 kg/ha.
6	Hede (NØ)	790 meter	+ 0,2 kg/ha.	0,5 kg/ha.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre en forøgelse af N-depositionen i de omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle.

Samlet vurderer Herning Kommune, at naturområderne beskyttet af § 3 og § 7 ikke påvirkes væsentligt ved udvidelsen.

¹⁴ 1 kg-grænsen fører i de fleste tilfælde til, at det kun er naturarealer inden for 1.000 m fra staldanlægget, der er relevant ved vurderingen.

Samlet vurdering: Ammoniakbelastning af naturområder

Herring Kommune vurderer, at oplysninger om ruhed, kildehøjder og kumulation, er korrekte.

Herring Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.

Herring Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at skærpe kravene til ammoniak meremissionen, under hensyn til andre omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder såsom ammoniakfølsomme skove, kategori 3-natur og §3 natur.

Påvirkning af bilag IV-arter, rødlistearter, ansvarsarter mv.

Ammoniakbelastning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter og bilag IV-plantearter

Af EF-habitatdirektivets¹⁵ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arter og ansvarsarter observeret i Herning Kommune på nuværende tidspunkt gennemgås i det følgende. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller er optaget på rødlisten.

Odder og padder forekommer mange steder i Herning Kommune og har en gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Odderen yngler, raster og fouragerer langs vandløb med gode fiskemuligheder og har huler i brinken. Padderne yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent.

Grøn mosaikguldsmed er i Herning Kommune observeret syd for Harreskov mellem Kibæk og Arnborg, samt i Knudmosen ved Herning City. I sin cyklus er arten afhængig af planten Krebseklo (*Stratiotes aloides*), hvor den lægger sine æg, og larverne lever.

Voksne individer kan strejfe langt omkring, og kan ses langt fra vandløb. Næringsstofbelastning kan medføre tilgroning af vandhuller og søer, hvorved krebsklo vil forsvinde og dermed livsgrundlaget for grøn mosaikguldsmed.

Grøn kølleguldsmed findes kun i de store jyske å-systemer så som Storå, Skjern Å, Karup Å og Gudenå. Arten er Herning Kommunes nationale ansvarsart. Den yngler i rene, iltrige og kølige vandløb. Den voksne guldsmed foretrækker lysåbne arealer, men kan også findes i skovlysninger. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølleguldsmeds levesteder. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gyllebeholdere/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på grøn kølleguldsmed.

Der er ingen aktuelle registreringer af beskyttede plante og dyrearter, herunder ansvarsarter, inden for 1.000 meter af anlægget.

Herning Kommune vurderer, at der ikke er registreret beskyttede plante- og dyrearter i nærheden af staldanlægget.

Det er derved sikret, at projektet ikke væsentligt vil

- 1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a)
- 2) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.

Påvirkning af kulturmiljø

Kulturhistoriske spor

Landskabet i Herning Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alléer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype. Kommuneplanens udpegning fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Herning Kommune udpeget "særligt værdifulde kulturmiljøer", "kulturmiljøer" mm.

¹⁵ EF-habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer).

I nedenstående afsnit vil anlæggets beliggenhed blive gennemgået i forhold til de udpegninger af kulturmiljø, fredninger mm., der er registeret i området.

Staldanlægget

Staldanlægget er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Sø og å beskyttelseslinjer
- Skovbyggelinjer (300 meter)
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen
- Beskyttede diger
- Fredede områder / Fredninger
- Kulturmiljø / særlig værdifulde kulturmiljøer
- Større uforstyrrede landskaber
- Landskabsområder
- Geologiske interesseområder
- Fortidsminder eller
- Skovrejsning

Der er ikke registeret kirkebyggelinjer/kirkezoner, fredede områder, særlig værdifulde kulturmiljøer, geologiske interesseområder eller større uforstyrrede landskaber indenfor bygningsmassen.

Oversigtskort ses nedenfor

Andre udpegninger

Anlægget ligger i område, hvor skovrejsning er uønsket. Det stemmer fint overens med, at anlægget forhindrer dette og projektet er ikke i strid med udpegningsen

Anlægget er beliggende i et landskabeligt interesseområde omkring Momhøj Plantage.

Området er udpeget i Herning Kommuneplan 2013-2024. Ifølge kommuneplanen udelukker varetagelsen af de landskabeligt værdifulde områder ikke landbrugsdrift, idet landbruget ofte vil være med til at bibeholde de landskabelige værdier.

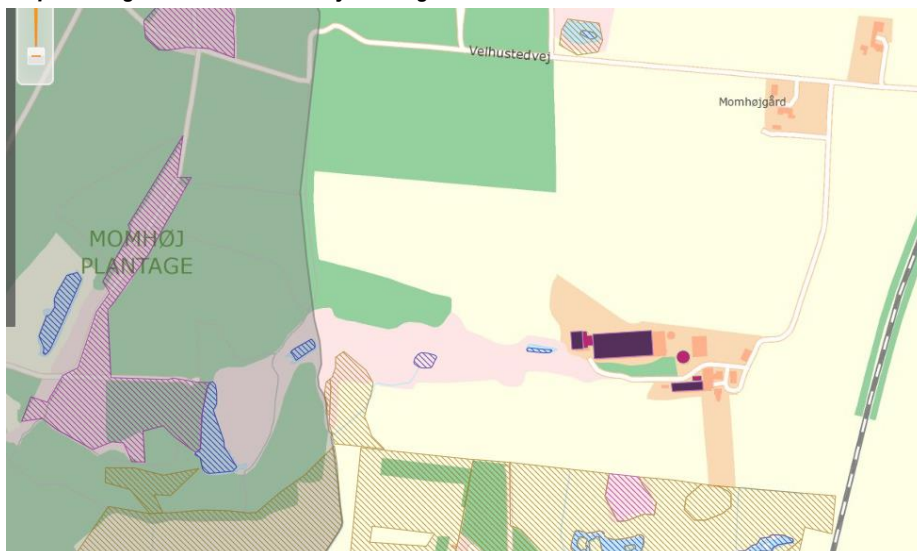
Der sker ingen bygningsmæssige udvidelser.

Bedriften er omgivet af flere mindre ejendomme. Arealerne omkring gården er udlagt til landbrugsdrift og gennemskåret af mange læhegn. Der graves grus i et område lige Nord for ejendommens stalde.

Ejendommen ligger ca. 200 m nordøst for Mommose, et større vådområde med §3-fredning.

Herning Kommune vurderer, at selvom anlægget er beliggende i landskabelig interesseområde, har udvidelsen af husdyrholdet umiddelbart ingen betydning for kulturmiljøet.

Se placering i forhold til Momhøj Plantage.

Gennemgang af BAT for Velhustedvej 43, 6933 Kibæk

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IPPC-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse. For husdyrbrug, der – som i den aktuelle sag – er omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal redegørelsen som minimum indeholde punkterne management og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ.

I Teknologi- og byggeblade er dokumenteret teknik beskrevet, og der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være. Miljøstyrelsen har endvidere oprindeligt valgt ikke at fokusere på markteknik, fordring m.v. i Teknologi-blade, idet forbedrede metoder i dansk landbrug og generel lovgivning på området vurderes at medføre, at den bedste tilgængelige teknik generelt bliver anvendt.

I det følgende vil BAT for Velhustedvej 43, 6933 Kibæk blive vurderet i forhold til Herning Kommunes niveau for BAT.

Vurdering af BAT i forhold til § 12 miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

1. Management
2. Miljøledelse
3. Fodringsstrategier
4. Staldsystemer
5. Forbrug af vand og energi
6. Opbevaring af husdyrgødning

Ved Herning Kommunes vurdering i relation til BAT indgår Miljøstyrelsens Teknologi-blade oversigt, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning version 2, bilag 3 (teknologilisten) samt kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument). Nedenfor vil de enkelte emner blive gennemgået.

BAT – Management

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor management:

Herning Kommune vurderer, at anvendelse af BAT indenfor management som minimum skal leve op til følgende punkter:

Beredskabsplan

- Der skal udarbejdes en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og skal tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen. Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld. Samtidig giver beredskabsplanen landmanden en mulighed for at gennemgå sin ejendom og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Uddannelse af personale

- At medarbejderne deltager i fagligt relevante aktiviteter

Ansøger holder sig fagligt ajour og markerne sprøjtes ikke, da der er tale om en økologisk landbrug.

Ressourceforbrug

Vandforbruget bliver i nudrift ikke aflæst, idet der er egen vandboring på ejendommen til forsyning af stald og stuehus. Der er ikke opsat vandmåler til at registrere vandforbruget, og forbruget i nudrift og ansøgt drift er derfor opgjort ud fra normal.

Egenkontrol / dagligt tilsyn

- Der føres daglige tilsyn med mekanisk udstyr, såsom ventilationsanlæg, foderanlæg og vandingssystem som kontrolleres for evt. funktionssvigt.
- Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg, mm.
- At der hver måned føres logbog over gyllebeholdernes flydelag.
- At gyllebeholderne er tilmeldt de lovpligtige 10-årige beholderkontrol.

Ansøger føre logbog over gyllebeholderens flydelag og gyllebeholderen og denne er tilmeldt 10-årige beholderkontrol. Hertil holdes der rent omkring bygninger for at undgå lugt og uhygiejniske forhold.

Uheld og driftsforstyrrelser

- At overpumpning af gylle overvåges.

- Vaskeplads / Vask af maskiner sker på vaskeplads med opsamling til gyllebeholder.

Ansøger gør som skrevet ovenfor og har udarbejdet en beredskabsplan. Endvidere henvises der til Beredskabsplanen.

Rengøringsvandet fra vaskepladsen ledes til gyllebeholder. Ud over vask af maskiner benyttes vaskepladsen til fast gødning.

Affaldssortering

- Herning Kommune vurderer at registrering af affald og mængder er BAT. Derudover vil registreringen give ansøger det nødvendige overblik over eventuelle indsatsområder, hvor det er muligt at minimere produktionen af affald.
- Herning Kommune har ingen indsamlingsordning men en anvisningsordning. I praksis betyder det, at gårdejereren selv skal lave en aftale med en transportør om at få hentet det sorterede affald og bragt affaldet til et behandlingsanlæg. Transportøren skal være registreret i kommunen, og kommunen skal have en anvisningsaftale med modtageanlægget.

Det er fra ansøger oplyst, at alt affald på ejendommen håndteres, sorteres og opbevares efter kommunens affaldsregulativ. Det er vurderet, at ejendommen lever op til Herning Kommunes krav om BAT på affaldsområdet.

Ansøger oplyser:

Pap, papir og plastaffald opbevares i container til blandet brændbart og tømmes 1 gang om mdr. af Marius Pedersen.

Lysstofrør afleveres på genbrugspladsen.

Der er cirka 156 stk. plastik fra afdækning af wrapballer og fast gødning på møddingsplads. Dette bortskaffes via container til Marius Pedersen.

Farligt affald

Alt affald fra olie og kemi afhentes af et miljøgodkendt firma.

Olieaffald opbevares i 60 l tromle, der er placeret i maskinhus, indtil dette afhentes af et miljøgodkendt firma (pt. Dansk oliegenbrug). Tromlen er placeret på spildbakke inde i maskinhuset. Maskinhuset er etableret med støbt gulv og uden afløb.

Der er ca. 10 l restolie pr. år. Større mængder olie skiftes på værksted ved eftersyn af traktorer og læssemaskine.

Kanyler udleveres kun efter behov og sendes retur med dyrlægen eller opbevares i en kanylespand og leveres til godkendt modtager.

Olie

Der er placeret to olietanke (en til transportdiesel og en til agro-diesel) i maskinhuset.

Døde dyr

Det forventes, at der dør ca. 450 svin om året. Døde dyr afhentes hurtigst muligt, typisk først kommende hverdag, efter ansøger har tilmeldt dyret til afhentning. Indtil afhentning placeres de døde dyr under kadaverkappe.

Herning Kommune vurderer, at husdyrbruget med en synlig beredskabsplan vil være i stand til at undgå og/eller begrænse uheld på bedste vis. Samtidig vurderes det, at ansøger lever op til BAT vedrørende uddannelse af personale, ressourceforbrug, daglige tilsyn og registrering af mark og gødningsplaner. Herning Kommune vurderer, at der er en stor miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner. Der er derfor stillet vilkår om, at vask af maskiner skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder. Herning Kommune vurderer at en væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Derfor stilles der vilkår om, at overpumpning skal ske under opsyn.

Herning Kommune vurderes tillige, at oplag af affald ikke medfører forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold. Det er vurderet, at ejendommen lever op til Herning Kommunes krav om BAT på affaldsområdet.

Herning Kommune vurderer endvidere, at affaldshierarkiet er iagttaget og behandles tilfredsstillende.

BAT – Miljøledelse

Der er EU krav til, at der skal indføres miljøledelse på IE brug senest den 15. februar 2021

EU-kommissionen har vedtaget nye BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin. Dette indebærer, at der skal indføres miljøledelse på husdyrbrug med intensivt opdræt af svin.

Velhustedvej 43 har over 2000 stipladser til slagtesvin og er derved omfattet af BAT-konklusionen.

Det betyder, at der skal indføres og implementeres miljøledelse på ejendommen senest 4 år efter, at BAT-konklusionen er vedtaget i EU. Herning Kommune har derfor stillet vilkår til indførelse af miljøledelse efter Miljøstyrelsens vejledning.

Hjemmesiden hvorpå vejledningen kan findes er følgende: <http://mst.dk/virksomhed-myndighed/landbrug/miljoetilsyn/miljoeledelse-for-husdyrbrug/>

Herning Kommune vurderer, at anvendelse af BAT indenfor miljøledelse som minimum skal leve op til følgende punkter:

Fastsættelse af mål og handleplan

Væsentlige miljøforhold 2015	Miljøsætning og mål
1 Affald	Målsætning: Opbevaring og bortskaffelse af affald skal ske iht. lovgivning, affaldsmængde skal nedbringes, øget genanvendelse. Handleplan og deadline:
2 Energi	Målsætning: Mindske forbrug. Handleplan og deadline:
3 Vand	Målsætning: Mindske forbrug. Handleplan og deadline:
4 Husdyrgødning, opbevaring og håndtering	Målsætning: Skal ske i henhold til lovgivning. Handleplan og deadline:
5 Kemikalier, opbevaring og håndtering	Målsætning: Skal ske i henhold til lovgivning. Handleplan og deadline:
6 Fyrings- og dieselolie	Målsætning: Skal ske i henhold til lovgivning og forbrug skal mindskes. Handleplan og deadline:
7 Spildevand	Målsætning: Skal ske i henhold til lovgivning og mængde skal mindskes. Handleplan og deadline:
8 Naturplaner	Målsætning: Muligheder for udarbejdelse af naturplaner skal undersøges. Handleplan og deadline:
9 Øvrigt	Målsætning: Handleplan og deadline:

Procedurer for intern vurdering og vedligeholdelse af miljøsystemet

Plan for aktiviteter på bedriften for år _____

Aktiviteter	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Ajourføring af gennemgang af bedriften (bilag 1)												
Ajourføring af muligheder (bilag 2)												
Ajourføring af miljøpolitik (bilag 3)												
Ajourføring af mål og handleplan (bilag 4/5)												
Evaluering (bilag 6)												

Evaluering og bemærkninger:

Miljøledelsessystemets omfang (f.eks. detaljeringsplan) og karakter (f.eks. standardiseret eller ikke standardiseret) er knyttet til husdyrbrugets karakter, størrelse og kompleksitet, samt de miljøpåvirkninger, som det kan have, Der stilles vilkår om, at der skal indføres miljøledelse på ejendommen.

BAT – Foder

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor foder:

- **Fasefodring**
  - At dyrene fodres med næringsstofftilpassede blandinger, der er afstemt efter vækstperiode.
  - Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med konsulent/foderfirma, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering.
- **Reduceret råprotein (slagtesvin)**
- **Fytase**
- **Benzoesyre**

Alle grise fodres med næringsstofftilpassede blandinger som skiftes gennem vækstperioden. Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med konsulent/foderfirma med anvendelse af nyeste viden.

Råvareprisen taget i betragtning vil det ikke være økonomisk rentabelt at optimere og næringsstofftilpasse foderblandingerne løbende gennem perioden. Økologiske regelsæt fastsætter rammen for de tilpasninger der er muligt at implementere, således kan der ikke anvendes syntetiske aminosyrer, enzymer som fytase, syre eller lignede til optimering af næringsstoffudledningen. Fodertilpasning kan således ikke anvendes som virkemidler med efterfølgende vilkår.

Herning Kommune vurderer, at BAT i forhold til foder er overholdt, da der på ejendommen sker fasefodring. Øvrige BAT tiltag er ikke mulige for økologiske bedrifter.

BAT – Staldindretning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor staldindretning:

- Ammoniakemissionen skal for konventionelle landbrug leve op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Dette er dog ikke gældende for økologiske landbrug.

Ammoniakemissionen for konventionelle landbrug skal som udgangspunkt leve op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Dog kan en økologisk slagtesvinebedrift, ikke vurderes ud fra "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", da emissionsgrænseværdierne er beregnet med udgangspunkt i konventionel drift. Generelt er der for en økologisk bedrift færre muligheder for at overholde grænseværdierne, da det ved økologisk produktion bl.a. ikke er muligt at lave gylleforsuring og tilpasse proteinindholdet i foderet.

De økologiske regler foreskriver, hvor stor en andel af stien der skal være med fast gulv og hvor stort et strøet leje der skal være pr. dyr. Det betragtes som værende BAT i det økologiske system.

Herning Kommune vurderer at, selvom der ikke findes vejledende emissionsgrænseværdier for økologisk svineproduktion, skal ansøger redegøre for niveauet af ammoniakemission og en evt. reduktion af ammoniakemissionen.

Den samlede NH₃ emission fra anlægget er ifølge ansøgningen opgjort til 5285,64 kg. N / år og overholder derved Herning Kommunes BAT niveau på 5843,24 kg. N / år.

Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	5285,64 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	5843,24 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Ja
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse BAT:	-557,59 kgN/år

Herning kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag, lever op til de muligheder, der foreligger for det eksisterende byggeri.

BAT – Forbrug af vand og energi

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor vand:

- At der anvendes koldt vand til vask.
- At der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæggene for at undgå spild.

Vandforbruget bliver i nudrift ikke aflæst, idet der er egen vandboring på ejendommen til forsyning af stald og stuehus. Der er ikke opsat vandmåler til at registrere vandforbruget, og forbruget i nudrift og ansøgt drift er derfor opgjort ud fra normal.

Tabel 6, det forventede vandforbrug før og efter udvidelse af produktion på ejendommen:

Årligt vandforbrug	Nudrift m ³	Ansøgt m ³
Privat	170 m ³	170 m ³
Drift	3.400 m ³	5.200 m ³

Forbruget af vand til markvanding er uændret ved udvidelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

- Overalt i staldene er der opsat vandbesparende drikkekopper, i stedet for traditionelle drikkenipler
- Drikkekopper er placeret over krybber i foderautomater således vandspild opsamles i foderkrybben og vandspild derved undgås
- Lovpligtig overbrugsning af slagtesvinene er tids- og temperaturstyret.
- Vandrør, drikkekar mv. kontrolleres daglig for utætheder og korrekt funktion
- Utætheder og fejlfunktioner repareres hurtigt

Det fremgår af tabellen, at vandforbruget på ejendommen forventes at stige med ca. 53 % i ansøgt drift. Det forøgede vandforbrug i staldanlægget afspejler det forøgede behov for drikkevand hos de ekstra dyr, samt forbrug af vand til rengøring af flere staldsektioner mm.

Herning Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag til vandbesparelse indenfor vask og drikkevandsspild samt daglige tilsyn af vandinstallationer er fyldestgørende. Se endvidere afsnit om BAT i forhold til management og BAT i forhold til vand- og energiforbrug.

Herning Kommune vurderer, at ejendommen lever op til ovennævnte hvilket er BAT. Der er derfor ikke fastsat yderligere vilkår omkring energireducerende tiltag på ejendommen.

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor Energi:

- At der anvendes lavenergilystofrør / sparepærer i staldbygningerne og andre steder.
- At lyset i staldene i dagtimerne kun er tændt efter behov.
- Udendørsbelysningen er begrænset af bevægelsessensor.
- Hvis muligt, at opvarmning af staldanlægget samt medarbejderfaciliteter m.m. sker via overskudsvarmen/varmegenindvindning mm.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Ejendommens årlige elforbrug til produktionen forventes at stige efter udvidelsen. Ejendommens elforbrug er dog lavt grundet den økologiske produktionsmetode.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan ansøger hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan der erfaringsmæssigt opnå besparelser op mod 5-10 % af årsforbruget. Udover ovennævnte anbefaler Herning Kommune, at der arbejdes med at indføre miljø- og ressourcestyling på husdyrbruget. Landbrugets konsulenttjeneste vil i den forbindelse kunne være behjælpelig med råd og vejledning.

Det forventede energiforbrug efter udvidelse af produktion på ejendommen:

Tabel 7, oversigt over energiforbrug på ejendommen

Årligt forbrug	Nudrift	Ansøgt
Diesel olie	36.000 liter	50.000 liter
Elforbrug	48.000 Kwh	75.000 kwh

Der anvendes i driften ca. 5.000 liter fyringsolie til kornetørring/varmekanoner mv.

Belysning

Produktionen foregår i åbne stalde, -der er monteret natbelysning for at mindske lysgener for omkringboende. Ejendommen har derudover belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder og der er lys på udleveringsrampe. På alle udendørs pladser tændes orienteringslys via sensor, arbejdsbelysning skal tændes manuelt.

Varmegenanvendelse m.v.

Gælder primært ved gyllekøling, og da der ikke er gyllekøling på ejendommen, er dette ikke umiddelbart relevant

Energibesparende foranstaltninger

- Der bruges el-sparepærer hvor det er muligt på ejendommen
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget

Herning Kommune har med tanke på øget fokus på minimering af energiforbrug, stillet vilkår om at der skal udarbejdes en energirapport af en energikonsulent/energifirma, som skal indsendes 3 måneder efter meddelelsesdato.

Herning Kommune vurderer, at energiforbruget på ejendommen stiger primært på grund af det øgede antal dyr, belysning mm. For at holde energiforbruget nede har ansøger blandt andet valgt styring af lys i stalden og bevægelsessensorer.

Det vurderes til at være BAT.

BAT – Opbevaring af husdyrgødning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor opbevaring af husdyrgødning:

- At gyllen opbevares i beholdere, der er monteret med fast låg, tag, teltstruktur eller har et flydelag, såsom snittet halm, ekspanderet ler (LECA) mm., ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørringsskorpe.
- At sikre at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, således at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde (minimum 9 måneder).
- At gyllen opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger.
- At beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- At lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år.
- At gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken.
- At der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen.
- At gyllebeholdere er underlagt 10-års beholderkontrol og er under dagligt opsyn.
- At der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholderne.
- At gyllen suges fra de eksisterende beholdere og op i gyllevognen ved hjælp af en sugekran, der er påmonteret på gyllevognen. Sugekranen minimerer risikoen for eventuelle uheld eller spild i forbindelse med påfyldningen af gyllevognen
- At dybstrøelse køres direkte ud, eller ligges kortvarigt i overdækket markstak.
- Betonbund med opsamlingsbeholder for fast møg.

Ansøger oplyser at gyllebeholdere er bygget så de kan modstå mekanisk, termisk og kemisk påvirkning. Der lægges ikke låg på gyllebeholdere, i stedet sørges der for et fast naturligt flydelag, hvilket er BAT iflg. BREF. Endvidere føres der logbog over gyllebeholdernes flydelag, de tjekkes jævnligt og begge gyllebeholdere er tilmeldt 10-årige beholderkontrol. Hertil opbevares der 17 % af gyllen på andre ejendomme.

Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten af gylle på ejendommen efter udvidelsen er på 9,6 måneder. Hermed er Husdyrbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Herning Kommune vurderer, at ansøger overholder BAT i forhold til opbevaring af gylle jævnfør de nævnte tiltag på ejendommen. Endvidere er opbevaringskapaciteten overholdt, hvilket også er BAT. Samlet overholder ansøger BAT ved opbevaring af husdyrgødding.

Fravalgte BAT-virkemidler

Den vejledende emissionsgrænseværdi på ejendommen Velhustedvej 43, Kibæk er beregnet til 5843,24 kg N/år. Den reelle ammoniakemission på ejendommen er 5285,64 kg N/år i ansøgt drift. Dermed overholder ansøgers bedrift det beregnede BAT-niveau.

Gylleseparation Gyllekøling Gylleforsuring

Biologisk luftvasker Kemisk luftvasker Benzoesyre Ændring af ventilationsafkast Fodringsstrategier Andre

Gylleseparation

Anvendelse af separation udløses oftest af et ønske om at reducere harmoniarealet til produktionen. Da det hidtil har vist sig muligt at afsætte gylle i området, fravælges denne løsning.

Gyllekøling

Gyllekøling anvendes ikke i den økologiske produktion, fordi der i stalde af denne type ikke er afsætning for genvunden varme.

Gylleforsuring

Økologisk svineproduktion giver ikke mulighed for at tilsætte svovlsyre til gyllen, fordi der ikke må anvendes syrer i den økologiske produktion. Som følge af ovenstående anses forsuring ikke som BAT i nærværende projekt.

Biologisk luftvasker

De økologiske regler for svineproduktion foreskriver, at slagtesvineproduktionen foregår i åbne stalde. Staldene er som følge heraf indrette med naturlig ventilation. Det er ikke teknisk muligt at samle luften fra afkastene i en åben stald med naturlig ventilation.

Kemisk luftvasker

De økologiske regler for svineproduktion foreskriver at slagtesvineproduktionen foregår i åbne stalde. Staldene er som følge heraf indrette med naturlig ventilation. Det er ikke teknisk muligt at samle luften fra afkastene i en åben stald med naturlig ventilation.

Fodringsstrategier

De økologiske regler opsætter regler for hvilke fodermidler der må fodres med i besætningen. Ligeledes er det, ifølge de økologiske regler, ikke tilladt at tilsætte syntetiske aminosyrer, enzymer eller syrer til foderet.

De økologiske regelsæt fastsætter rammen for de tilpasninger der er muligt at implementere.

Benzoesyre anvendes som teknologi i foderet til reduktion af ammoniak. Benzoesyre må anvendes alene til smågrise og slagtesvin. Som nævnt tidligere er det i økologisk husdyrproduktion ikke tilladt at tilsætte syrer til foderet, hvorfor det er valgt fra.

Overdækning af gylletanke:

Der tildeles store mængder fyldende foder (grovfoder) samt halm på hvilearealer i den økologiske produktion. Der vil således helt naturligt etableres et massivt flydelag på ejendommens tanke. Disse flydelag kan skabe store problemer med omrøring af tanken, og det anses derfor som en fordel, hvis der er adgang for en mobil omrører i hele tankens omkreds. Dette vil ikke være muligt, hvis tanken monteres med teltoverdækning.

Husdyrbruget ved ophør

Der er tale om en kontinuert drift i anlægget, -kun afbrudt af få dages vask og desinfektion fordelt jævnt gennem de enkelte sektioner over hele cyklus.

Disse perioder med vask og desinfektion giver ikke anledning til væsentlige afvigelser i driften som vil kunne registreres i lokalområdet.

Ved ophør af produktion på ejendommen afsættes alle dyr til slagteri, DAKA eller levebrug. Stalde samt opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning, der udspredes på udbringningsarealerne eller afsættes. Olieoplæg destrueres eller afhændes til kommunens affaldsordning. Fast affald afhentes til autoriseret destruktion eller afhændes via kommunens affaldsordning eller genbrugspladser. Fodersiloer tømmes og rengøres. Staldene rengøres og desinficeres efter tømning for dyr.

Samlet vurdering af BAT

Herning Kommune vurderer, at ansøger har overholdt BAT i forhold til management, ressourceforbrug, fodringsstrategier, opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Endvidere vurderer Herning Kommune, at de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak er overholdt.

Generelt vurderer Herning Kommune, at ansøger er opmærksom på at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige. Ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

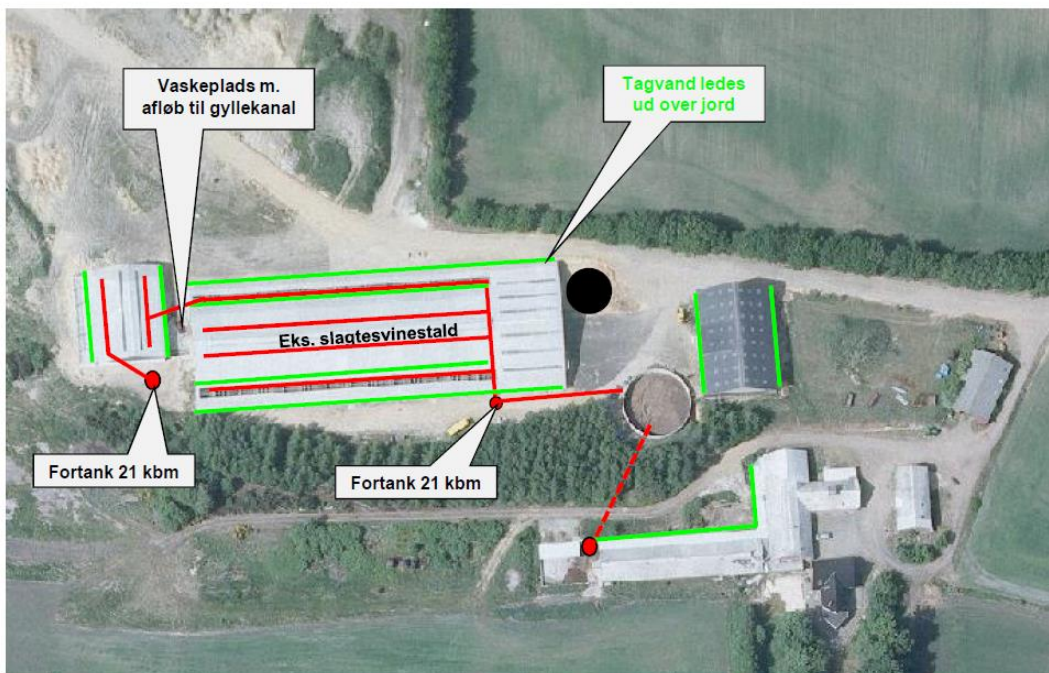
Oversigt over bilag

Bilag 1: Oversigt over ejendommen, med afløbsforhold.

Bilag 2: Oversigt over ejendommens støv og støjkilder

Bilag 3: Konsulenterklæring opbevaringskapacitet

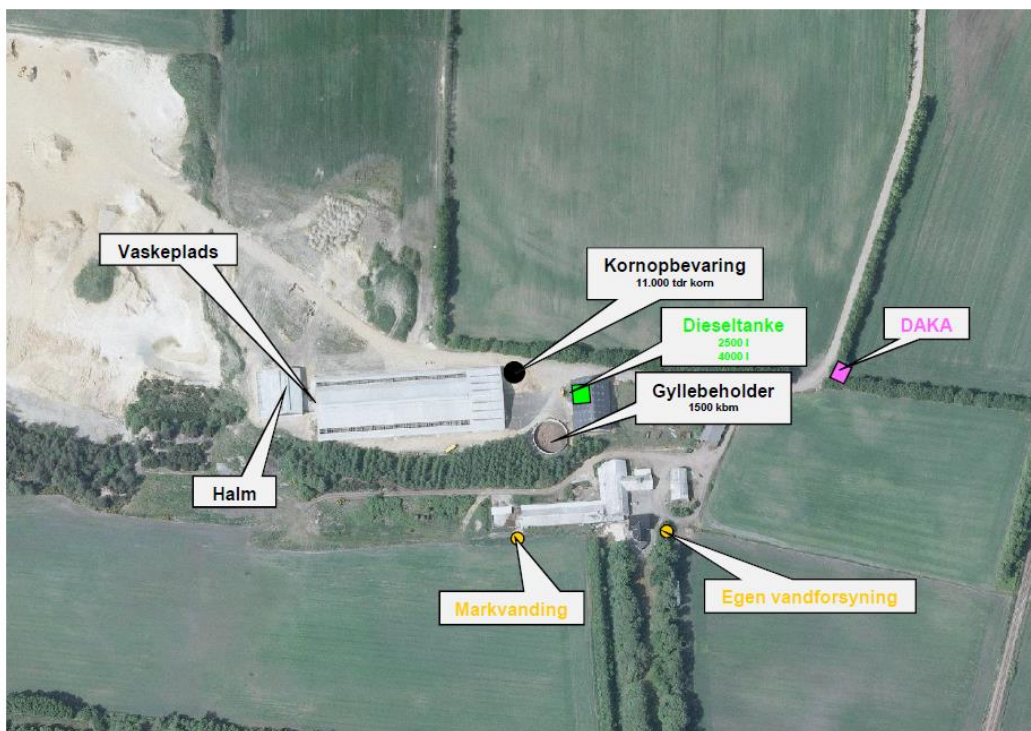
Afløbsforhold

SvineRådgivningen

Støv- & støjkilder

SvineRådgivningen

Bilag 3 – Kapacitetserklæring

Opbevaringsbehov.

SvineRådgivningen

Ejer:	Carsten Bøndergaard
Adresse:	Velhustedvej 43, Kibæk

	antal	pr. årssø	DE	korr.	gyllemængde, t	strøelse, ton
løbe-dr	0		0,0		0	0,0
farestald	0				0	
smågrise	0	#DIV/0!	0,0	0,937		0,0
slagtesvin	9200		270,3	1,150	3.386	952,3
regnvand, kvm	315				221	
i alt			270,3		3.606	952
Opbevaringskapacitet i 9 mdr.					2.705	

Afvigende indgangs- og afgangsvægt

Fravænningsvægt:	7,1	
smågrise		
ind	ud	korrektion
9	31	0,94

slagtesvin		
ind	ud	korrektion
31	115	1,15

Landbrugets Byggeblad 95.03-03, rev. 28-10-09
DE og vægtkorrektioner senest redigeret november 2014.
DE beregnet med norm 29,6 grise/årssø.

Opbevaringskapacitet.

Opbevaringstype	Mængde pr. beholder	%-vis fordeling
Gylletank 1	1500	54
Gylletank 4	800	29
Vistelhøjvej 2	500	18
		0
		0
		0
		0
Total opbevaringskapacitet	2800	100
Opbevaringskapacitet i mdr.	9,32	